ISSN 1648-4355

Leidžia Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas
prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės
ir Tautinių bendrijų namai

TAUTINIŲ BENDRIJŲ INFORMACINIS BIULETENIS

2002 m. Nr.4 (9)

A.Brazauskas susitiko su tautinių bendrijų atstovais

Susitikimo dalyviai su Lietuvos Respublikos Ministru Pirmininku Algirdu Brazausku. 2002 m. gruodžio 19 d.

Gruodžio 19 d. Tautinių bendrijų namuose lankėsi Lietuvos Respublikos Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas. Premjeras apžiūrėjo patalpas, kuriose įsikūrusios per dešimt tautinių bendrijų (tarp jų - baltarusių, ukrainiečių, rumunų, vokiečių, estų, azerbaidžaniečių, graikų ir kitos), išklausė tautinių mažumų atstovų problemų, pageidavimų.

Ministras Pirmininkas A.Brazauskas pastebėjo, kad esamos patalpos jau per ankštos, ateityje reikėtų gerinti tautinių bendrijų veiklos sąlygas.

Bendrijos tikisi Premjero palaikymo: šių metų vasarą Vyriausybė iš rezervo fondo papildomai skyrė 120 tūkst. litų tautinių bendrijų kultūrinei švietėjiškai veiklai ir 48 tūkst. litų pastato stogo remontui.

A.Brazauskas – pirmasis Vyriausybės vadovas, apsilankęs Tautinių bendrijų namuose per beveik dvylika jų gyvavimo metų. Ministras Pirmininkas pabrėžė gimtosios kalbos svarbą, siekiant išsaugoti tautinę savastį. “Mes turime rūpintis, kad vaikai, jaunimas mokėtų gimtąją kalbą, žinotų savo tautos istoriją. Reikia daugiau dėmesio skirti jaunajai kartai”, - teigė Premjeras.

Lietuvos tautinėms bendrijoms

Brangūs bičiuliai, bendrapiliečiai!

Netrukus atsisveikinsime su 2002-aisiais metais ir sutiksime Naujuosius, 2003-uosius. Palydėdami į istoriją senuosius, prisiminsime juos kaip atnešusius daug gero ir naujo. Lietuva pakviesta stoti į NATO ir Europos Sąjungą. Svarbiu istoriniu įvykiu tapo Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento Džordžo Bušo vizitas į Lietuvą.

Įvyko gerų, nors, gal būt, ne tokių greitų kaip norėtume, permainų šalies vidujе. Gerėjo ekonominiai rodikliai, sumažėjo nedarbas, padidėjo darbo užmokestis, išmokos ir pensijos.

(nukelta į 2 psl.)

(atkelta iš 1 psl.)

Intensyvus buvo tautinių bendrijų gyvenimas. Tautinės bendrijos, jų organizacijos rūpinosi savo tautiečių švietimo, kultūros reikalais, rengė meno festivalius, skatino vaikus, jaunimą domėtis savo istorinėmis šaknimis, ugdė jų pilietiškumo jausmus. Aktyviai dirbo Tautinių bendrijų taryba. Dėkodamas jos nariams už bendradarbiavimą, paramą Departamentui, tikiuosi ir kitais metais savitarpio supratimo, vieni kitų palaikymo, sutelkto darbo visų Lietuvos tautinių mažumų labui.

Departamentas visada palaikė ir rėmė tautinių bendrijų veiklą, iniciatyvas, rūpinosi jų poreikių tenkinimu, atidžiai įsiklausė į jų nuomonę. Noriu pabrėžti, kad ši parama ateityje nemažės, o pagal galimybes didės.

Tikiu, kad gerų permainų 2002-aisiais metais įvyko ir kiekvieno Jūsų asmeniniame gyvenime.

Įžengdami į Naujuosius 2003-ius metus mes su viltimi ir tikėjimu žvelgiame į ateitį, tikime mūsų bendros Tėvynės Lietuvos, jos piliečių geresne ateitimi.

Tegul Naujaisiais metais išsipildo visų Jūsų svajonės ir planai!

Tegul Jus ir Jūsų šeimas, artimuosius lydi sėkmė ir laimė!

Su Naujaisiais metais!

Antanas PETRAUSKAS
Tautinių mažumų
ir išeivijos departamento prie
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
generalinis direktorius

Atkurtos nepriklausomybės keliais

Lietuvos azerbaidžaniečių draugija spalio 18 d. Tautinių bendrijų namuose organizavo Azerbaidžano Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimą. Minėjime dalyvavo ir kalbėjo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojas Artūras Skardžius, Seimo Žmogaus teisių komiteto pirmininkas Gediminas Dalinkevičius, Seimo narys Vytautas Kvietkauskas, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius Antanas Petrauskas, LR Vidaus reikalų ministerijos sekretorius Anatolijus Rimkevičius, Vilniaus apskrities viršininko pavaduotojas Arvydas Klimkevičius, šalies tautinių mažumų visuomeninių organizacijų vadovai. Pateikiame Lietuvos azerbaidžaniečių draugijos pirmininko Mahiro Gamzajevo pranešimą, skaitytą minėjime.

Azerbaidžaniečių tauta turi gilias ir senas savo valstybingumo tradicijas, kurių šaknys siekia IV–III tūkstantmetį iki Kristaus. Tačiau per ilgus šimtmečius Azerbaidžanas ne kartą buvo praradęs savo nepriklausomybę. Bet neramiame ir kupiname įvykių XX a. azerbaidžaniečių tauta du kartus turėjo galimybę atgauti Nepriklausomybę ir turėti savo valstybę. Pirmą kartą praeitame amžiuje azerbaidžaniečių tauta galimybę būti savimi realizavo prieš 84 metus, kai 1918 m. gegužės 28 d. buvo paskelbta Azerbaidžano Nepriklausomybė ir įkurta pirmoji parlamentinė valstybė Rytuose tiurkų kalbomis kalbančių tautų istorijoje.

Tačiau šiai valstybei buvo lemta gyvuoti tik 23 mėnesius. Nuo 1920 m. prasidėjo ilgi sovietinės okupacijos ir priespaudos metai, kurie negalėjo užgniaužti valstybingumo idėjos, nepriklausomybės dvasios ir demokratijos principų, išlikusių azerbaidžaniečių širdyse.

Antrą kartą azerbaidžaniečių tauta paskutiniame XX a. dešimtmetyje po reikšmingų istorinių permainų ir lemtingų įvykių galimybę būti savimi ir prabilti į pasaulį savo balsu įgyvendino 1991 m. rugpjūčio 30 d., kai Azerbaidžano Respublikos Aukščiausioji Taryba priėmė deklaraciją "Dėl Azerbaidžano Respublikos valstybinės nepriklausomybės atkūrimo". Dėl tos priežasties, kad pirmoji nepriklausoma Azerbaidžano Demokratinė Respublika 1918 – 1920 m. dėl sudėtingų ir permainingų istorijos įvykių raidos nespėjo priimti Nacionalinės Konstitucijos ir tokiu būdu galutinai įtvirtinti Nepriklausomybės, tai po 1991 m. rugpjūčio 30 d. priimtos deklaracijos iškilo būtinybė Nepriklausomybės atkūrimo faktą įtvirtinti konstituciniu būdu ir toks Konstitucinis Aktas, susidedantis iš 6 skyrių ir 32 straipsnių, buvo parengtas per pusantro mėnesio ir priimtas 1991 m. spalio 18 d. Šis Azerbaidžano Respublikos Parlamento priimtas dokumentas vadinamas Azerbaidžano Respublikos Nepriklausomybės Konstituciniu Aktu, o šio Akto priėmimo diena paskelbta Azerbaidžano Respublikos Nepriklausomybės atkūrimo diena. Pirmasis šio Akto straipsnis skelbia, jog ta aplinkybė, kad 1920 m. balandžio 27-28 d. Rusijos XI Raudonoji Armija įvykdė agresiją prieš Azerbaidžaną, užėmė jo teritoriją ir nuvertė tarptautinės teisės subjektą – Azerbaidžano Demokratinės Respublikos Vyriausybę, yra Azerbaidžano okupacija iš Rusijos pusės. Šio akto antrajame straipsnyje įtvirtinta, kad dabartinė Azerbaidžano Respublika yra nuo 1918 m. gegužės 28 d. iki 1920 m. balandžio 28 d. veikusios Azerbaidžano respublikos teisių ir prievolių perėmėja. O trečiajame straipsnyje nurodoma, kad 1922 m. gruodžio 30 d. sutarties dalį, susijusią su Azerbaidžano inkorporavimu į TSR sąjungą, laikyti negaliojančia nuo jos pasirašymo dienos.

Pažymėtina, kad šio Konstitucinio Akto pagrindu vėliau buvo parengtas pagrindinis Azerbaidžano Respublikos įstatymas – nauja Konstitucija, priimta 1995 m. lapkričio 12 d. Taigi, atkurtas nepriklausomas Azerbaidžanas yra pirmosios nepriklausomos Azerbaidžano Demokratinės Respublikos valstybingumo paveldėtojas naujame istorinės raidos etape ir naujose istorinėse sąlygose. Kad ateitų ši diena, kad išauštų Nepriklausomybės rytas, azerbaidžaniečiai nuo 1988 m., kai prasidėjo tautinis atgimimas ir nacionalinio išsivadavimo kova, aukojo savo gyvybę, patyrė didžiulius nuostolius, priespaudą, netektį, bet nebuvo praradę ryžto siekti Nepriklausomybės, ginti savo Tėvynę, savo valstybę.

Azerbaidžaniečių tauta per 11 atkurtos Nepriklausomybės metų įrodė, kad turi pakankamą dvasinį bei ekonominį potencialą, kad galėtų įveikti pačius dramatiškiausius įvykius ir kliūtis ir yra verta būti laisva ir nepriklausoma.

Azerbaidžano Respublika - Europos Tarybos narė. Nuo 1994 m. gegužės mėn. ji yra prisijungusi prie NATO programos "Partnerystė taikos vardan". Nuo 1999 m. rugsėjo mėn. Azerbaidžano kariai Turkijos kariuomenės sudėtyje dalyvauja taikos palaikymo operacijoje Kosove.

Kalbėdamas apie Azerbaidžano Nepriklausomybės įtvirtinimą, turiu paminėti taip vadinamą "Amžiaus kontraktą", kurį 1994 m. rugsėjo mėn. Azerbaidžanas pasirašė su JAV, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos, Rusijos, Skandinavijos šalių galingiausiomis naftos kompanijomis dėl naftos Kaspijos jūroje gavimo, perdirbimo ir realizavimo, nes ši daugiašalė sutartis atnešė pastebimą stabilumą ne tik Azerbaidžanui, bet ir visam Užkaukazės regionui.

Minint pilietinės visuomenės įtvirtinimą Azerbaidžane, pažymėtina, kad šiandieninis Azerbaidžanas sėkmingai stengiasi tęsti ir praturtinti geriausias savo pirmtako Azerbaidžano Demokratinės Respublikos tradicijas ir demokratijos principus. 2001 metais šalyje veikė 38 politinės partijos, daugiau kaip 1400 nevyriausybinių visuomeninių organizacijų, tarp jų daugiau kaip 30 organizacijų žmogaus teisių gynimo klausimais, daugiau kaip 20 savarankiškų visuomeninių moterų organizacijų, daugiau kaip 30 profsąjungų organizacijų, apimančių įvairias gyvenimo ir veiklos sritis, ir daug kitų. Kalbėdamas apie žodžio ir religijos laisvę, norėčiau Jums pateikti tokius faktus ir skaičius: 2001m. Azerbaidžane veikė apie 650 žiniasklaidos priemonių, į šį skaičių įeina 372 dienraščiai ir savaitraščiai, 113 žurnalų, 25 informacijos agentūros, 10 valstybinių ir privačių radijo ir televizijos studijų ir kt. Periodinius leidinius platina dvi valstybinės – "Gasid" ir "Azerbmetbuatjajymy" bei privačios spaudos platinimo įmonės, tokios kaip "Čapar", "Dalga", "Gaja", "Babek" ir kitos. Šalyje veikia daugiau kaip 500 religinių organizacijų, apimančių visas pagrindines pasaulio religines konfesijas, tarp jų yra ir katalikų bendruomenė, kurią pernai Azerbaidžane savo kelionės metu aplankė Romos popiežius Jonas Paulius II-asis.

Be minėto naftos kontrakto Azerbaidžanas yra pasirašęs dvišalius ir daugiašalius susitarimus su daugeliu pasaulio šalių. Jo santykiai su Lietuva vyksta dvišalių susitarimų pagrindu. Azerbaidžanas Lietuvos nepriklausomybę pripažino 1991 m. rugsėjo 10 d., o Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba 1991 m. gruodžio 20 d. priėmė nutarimą, kuriame skelbiama:

"Atsižvelgdama į Azerbaidžano Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1991 m. rugpjūčio 30 d. Deklaraciją "Dėl Azerbaidžano Respublikos valstybinės nepriklausomybės atkūrimo" ir gerbdama laisvo tautų apsisprendimo teisę, Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba nutaria:

Pripažinti Azerbaidžano Respublikos valstybinę nepriklausomybę".

1995 m. lapkričio 20 d. buvo užmegsti Lietuvos ir Azerbaidžano diplomatiniai santykiai. 2001 m. gegužės 17 d. Lietuvos Respublika ambasadore Azerbaidžane paskyrė puikią tiurkų kalbų ir kultūros žinovę, mokslininkę ir diplomatę Haliną Kobeckaitę, kuri reziduoja Turkijos sostinėje Ankaroje. Pastaruoju laikotarpiu pastebimas Lietuvos ir Azerbaidžano tarpvalstybinių santykių suaktyvėjimas. Pernai Vilniuje spalio mėn. Lietuva ir Azerbaidžanas pasirašė dvi tarpvalstybines sutartis. Šiais metais Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministras Antanas Valionis kelionės po Užkaukazės valstybes metu aplankė Azerbaidžaną ir su jo vadovybe turėjo svarbius ir reikšmingus pokalbius. Taip pat šiais metais Azerbaidžano Respublikos užsienio reikalų ministras Vilajet Gulijev viešėjo Lietuvoje. Neseniai Azerbaidžano Respublikos gynybos ministras Safi Abijev su oficialiu vizitu lankėsi Lietuvoje, buvo susitikęs su šalies Prezidentu Valdu Adamkumi, Seimo Pirmininku Artūru Paulausku ir kitais valstybės bei LR Vyriausybės atstovais. Vizito metu buvo pasirašytas Lietuvos ir Azerbaidžano susitarimas dėl bendradarbiavimo karinėje srityje. Taigi, kaip minėjau, yra pastebimas suaktyvėjimas šių dviejų valstybių santykiuose ir, mūsų įsitikinimu, pačiu artimiausiu metu, Lietuvą priėmus į transatlantines gynybos struktūras ir Europos Sąjungą, šie ryšiai turėtų žymiai suintensyvėti.

Lietuvos azerbaidžaniečiai per tokius ir panašius renginius, priemones, stengiasi išsaugoti savo tautinį identitetą, kalbinį, kultūrinį, religinį savitumą, istorines ir kultūros vertybes, valstybingumo tradicijas, azerbaidžanybės dvasią, gerai suvokia, kad jie yra Lietuvos visuomenės dalis ir Lietuvos Respublikos piliečiai. Be jokios abejonės mums rūpi Lietuvos saugumas,

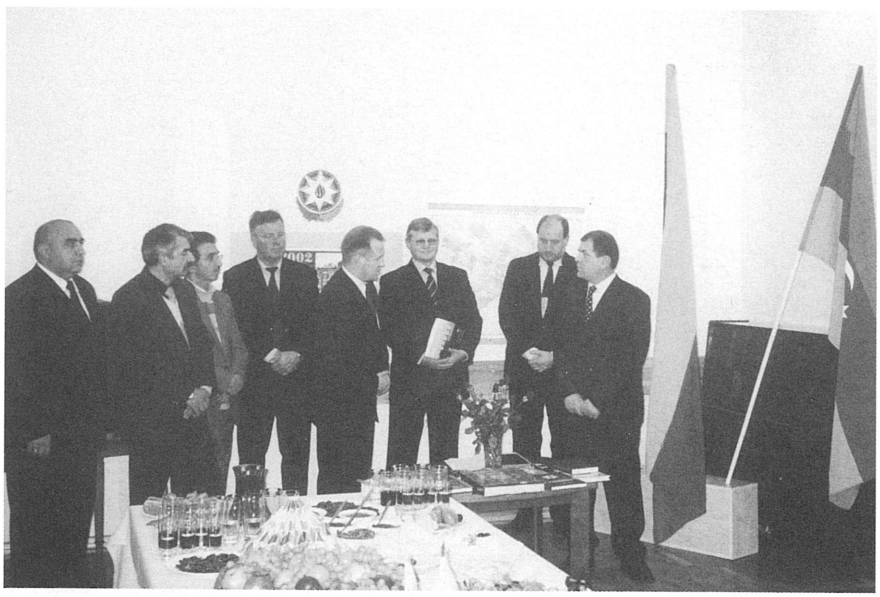

Nuortraukoje:Lietuvos azerbaidžaniečius sveikina Lietuvos Respublikos Seimo pirmininko pavaduotojas Artūras Skardžius. 2002 m. spalio 18 d.

žmonių gerovė, demokratijos įtvirtinimas ir valstybės klestėjimas. Stengiamės jaunąją kartą, būsimus Lietuvos Respublikos piliečius, auklėti ne tik laikydamiesi tautinių tradicijų, vadovaudamiesi nacionalinėmis dorovės vertybėmis, bet ir ugdydami juose toleranciją valstybinei kalbai, lietuvių ir kitų tautų papročiams ir tradicijoms, pagarbą amžinosioms vertybėms. Siekiant įgyvendinti kai kurias mūsų draugijos programines nuostatas, atsirado būtinybė stiprinti azerbaidžaniečių diasporos veiklą.

Gal būt reikėtų užsiimti lobistine veikla, siekiant atstovauti nacionalinius, ekonominius ir kultūrinius interesus įvairiose valstybės ir Vyriausybės struktūrose. Lietuvos azerbaidžaniečių integracijos į Lietuvos gyvenimą procesas vyksta kartais skausmingai ir sunkiai, tačiau sunkumai liečia ne tik azerbaidžaniečius, bet ir visus Lietuvos gyventojus. Todėl, kurdami Lietuvos ateitį, įtvirtindami Lietuvos pilietinę visuomenę, mano tautiečiai stengiasi būti garbingais Lietuvos idėjos nešėjais. Tik tokiu keliu, mylėdami, saugodami ir kurdami mūsų bendrus namus, puoselėdami bendražmogiškas vertybes, galime pasiekti kad Azerbaidžano vardas Lietuvoje taptų artimu ir gerbiamu. Tik laisvos ir nepriklausomos tautos aktyviai gali prisidėti prie naujo turinio civilizacijos kūrimo.

Šiame kontekste Lietuvos azerbaidžaniečiai šiandien minėdami savo etninės istorinės Tėvynės nepriklausomybės atkūrimą prisimena ir Lietuvos kovo 11- ąją ir su optimizmu ir viltimi žiūri į ateitį.

Viltys – tapti gimnazija

Lentvario Henriko Senkevičiaus vidurinė mokykla 2002 m. spalio 26 dieną šventė kuklų jubiliejų – įkūrimo 10-metį. 11-osios klasės moksleivės ***Natalija Suchockaja*** *ir* ***Beata Kuncevič****, paskatintos lietuvių kalbos mokytojos* ***Aušros Girdziušienės****, į mokyklos rūpesčius bei džiaugsmus žvelgia mokyklos administracijos, pedagogų ir mokinių akimis.*

Su kokiomis problemomis susiduriama, kuo didžiuojamasi, ko tikimasi ateityje – į šiuos ir kitus klausimus atsako mokyklos direktorius ***Franciškas Žeromskis (F.Ž.),*** *prancūzų kalbos mokytoja ekspertė* ***Danuta Budorina (D.B.)*** *bei vyresniųjų klasių moksleiviai* ***Robertas Sadovskis, Julija Gonsevskaja, Alina Fidorovič, Teresa Černiuk, Voldemaras Jachimovičius, Ernesta Trainovič, Ana Malachovskaja, Sandra Jagelo.*** *Beveik visi pašnekovai šioje mokykloje dirba ar mokosi nuo pirmųjų jos įkūrimo dienų.*

- Ką svarbaus nuveikė mokykla per dešimtmetį?

F.Ž.: Iš septynių lenkiškųjų mokyklų konkursų "Geriausia mokykla, geriausias mokytojas" keturis kartus patekome į dešimtuką, o 2001-aisiais laimėjome pirmą vietą.

Kai kurie mokytojai, pvz., Česlava Janavičienė buvo pripažinta viena iš geriausių tarp polonisčių Lietuvoje, Renė Lučiūnienė – tarp lituanisčių.

Mokytoją Danutą Budoriną Lenkijos Respublikos prezidentas apdovanojo „Sidabrinio kryžiaus" ordinu. Aš ir mokytoja Č.Janavičienė esame gavę Lenkijos Respublikos edukacinės komisijos medalius.

Mokykla organizavo keturis literatūrinius Lietuvos, Latvijos ir Estijos lenkų moksleivių konkursus, o šiemet bandysime surengti penktąjį. Konkursų laureatais yra tapę ir mūsų mokyklos moksleiviai.

Didžiuojamės savo meniniais kolektyvais: vaikų dainų ir šokių ansamblis "Prząśniczka" peržiūrose kasmet laimi prizines vietas. Turime puikų vokalinį mokytojų ansamblį "Landwarowianie", kuris daug koncertuoja Lietuvoje, dar daugiau - Lenkijoje.

D.B.: Džiaugiuosi prancūzų kalbos mokytojų indėliu į bendrus mokyklos laimėjimus. Mokiniai, besimokantys šios kalbos, įvairiuose konkursuose šešis kartus laimėjo prizines vietas, keliones į Prancūziją. Šiemet antrą kartą iš eilės nugalėjome respublikiniame prancūzų dainos konkurse.

Mūsų mokyklos prancūzų kalbos mokytojos po 2 kartus stažavosi Prancūzijoje, Lenkijoje, o atstovaudamos respublikinei Prancūzų kalbos mokytojų asociacijai - Danijoje. Aš kartu su keturiomis kolegėmis iš Lietuvos dalyvavau dešimtajame pasauliniame prancūzų kalbos mokytojų suvažiavime Paryžiuje.

Paskirta Švietimo ministerijos, trejus metus iš eilės dirbau brandos eg-

H.Senkevičiaus vidurinės mokyklos mokyklos vėliavos šventinimo ceremonija

zaminų komisijoje, vedžiau seminarus Lietuvos mokytojams.

Robertas, 12kl.: Svarbiausia, kad mes subrendome. Kiekvienas mokinys žino, kad atsako už savo elgesį, todėl stengiasi elgtis padoriai ir protingai. Kiekvienas savaip garsina mokyklos vardą: vieni dalyvauja olimpiadose, kiti dainuoja chore ir gastroliuoja Lenkijoje, Prancūzijoje, Vokietijoje bei kitur. Mokykloje yra labai daug sportininkų. Kiekvienas ugdo savyje sportinę dvasią ir norą pasiekti gerų rezultatų. Berniukai gina mokyklos garbę žaisdami krepšinį, daug mūsų klasės sportininkų važinėjo į tarptautines spartakiadas. Nemažai medalių iškovojo bėgikai, rutulio stūmikai. Yra daug gabių mokinių, gerų dainininkų.

- Kaip sutikote jubiliejų?

F.Ž.: Iki jo mokykla buvo bevardė, tačiau labai stengėmės ir tapome Henriko Senkevičiaus vidurine mokykla, sukūrėme ir pasiuvome vėliavą. Mokiniai piešiniais papuošė sienas ir langus, pakabino daug naujų stendų.

Sulaukėme garbingų svečių iš Lietuvos ir Lenkijos. Mūsų pasveikinti atvyko Lietuvos Respublikos Seimo narys A.Poplavskis, Varšuvos draugijos "Wspólnota Polska" atstovė Gabriela Cvojdzinska, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos vyr. specalistė Barbara Kosinskienė, Lenkų mokytojų draugijos "Macierz Szkolna" pirmininkas Juzefas Kvetkovskis, Trakų rajono savivaldybės meras Saulius Raščiauskas, Lietuvos lenkų sąjungos Trakų rajono pirmininkas Jaroslavas Narkevičius, iš Varšuvos atvyko ponia Danuta Nevedomska-Kriuger, Romualdas Paprockis ir kiti.

Ernesta, 11kl.: Mūsų klasės mokiniai, lankantys dizaino pamokas, kūrė projektus mokyklai papuošti. Dekoravome langus, dabar jie atrodo tarsi vitražai. Antrame aukšte įrengėme H.Senkevičiaus kampelį, norime, kad kiekvienas įėjęs žinotų, kokia čia mokykla ir kokie vaikai čia mokosi. Norime atnaujinti ir pagražinti mūsų mylimą gimnaziją. Ji turi būti jauki ir tvarkinga, taip mes jai parodysime savo pagarbą ir kultūrą.

- Kuo prie šventės prisidėjo svečiai?

F.Ž.: Svarbiausia - apmokėjo nemažas vėliavos pagaminimo išlaidas. Ypač padėjo Varšuvos draugija "Wspólnota Polska", Tarnovo apskrities tarybos pirmininkas Juzefas Gondekas. Daug prisidėjo ir Saulius Raščiauskas, Lentvario seniūnas Leonardas Karnila, Lentvario rinkiminės akcijos pirmininkas Leonardas Klimovičius.

- Kokias problemas įžvelgiate mūsų mokykloje?

F.Ž.: Svarbiausias ir kartu malonus rūpestis – pradėjome statyti mokyklos priestatą. Jis būtinai reikalingas, nes patalpų neužtenka - visus 10 metų mokiniai mokosi dviem pamainomis. Priestato mūrai jau sparčiai kyla, nekantriai laukiame statybų pabaigos. 90 procentų joms skirtų lėšų gavome iš Lenkijos draugijos "Wspólnota Polska", likusius - iš Trakų rajono savivaldybės.

Problema atsirado pradėjus taikyti vadinamąjį "mokinio krepšelį". Mūsų mokyklai trūksta apie 65 tūkstančių litų, kad ir kaip stengiamės taupyti. Manau, jog tautinių mažumų mokykloms reikėtų taikyti lankstesnę "mokinio krepšelio" skaičiavimo metodiką, padidinti koeficientą maždaug iki 1,2. Tikimės, kad Lietuvos Respublikos švietimo ministerija šią metodiką peržiūrės ir patobulins.

D.B.: Didžiausios problemos yra finansinės. Sunkumus išgyvena visa šalies ekonomika, tačiau švietimo sistemai skiriamos lėšos tokios menkos, kad jų neužtenka elementariems dalykams. Nuo maksimalios ekonomijos nukenčia ir mokiniai, ir pats mokymosi procesas.

Julija, 12kl.: Domimės informatika, tačiau mokykloje nepakanka kompiuterių, neturime ryšio su pasauliu per internetą.

Norėtume erdvios salės, kur galėtų vykti mokyklos šventės, diskotekos. Reikėtų persirengimo kambarių fizinio lavinimo pamokoms bei dušo po jų nusiprausti. Kiekvieną rudenį mokykloje ilgai būna labai šalta, nes vėlai pradeda šildyti. Mokiniai dažnai serga, be to, šaltis trukdo susikaupti per pamokas.

Teresa, 12kl.: Labai norime gerai įrengtų kabinetų. Taip pat norėtume, kad mūsų mokytojams laiku mokėtų atlyginimus.

- Kaip verčiatės be valgyklos, sporto ir aktų salių?

F.Ž.: Sunkiai. Sporto salė ypač reikalinga per žiemos šalčius, taip pat treniruotėms ir varžyboms. Be to, mokykloje vyksta daug gražių renginių – švenčių minėjimų, koncertų, vaidinimų. Reginio scenoje juk nepalyginsi su reginiu koridoriuje: žiūrovai neturi kur susėsti, užstoja vieni kitiems vaizdą, dalyviai irgi pasieniais glaustosi... Jei norime ką gražiau paminėti, turime prašyti "paskolinti" parapijos namų salę. Tačiau kitų metų rugsėjo 1-ą dieną, tikiuosi, jau turėsime

Koncertuoja H.Senkevičiaus vidurinės mokyklos choras "LANDWAROWIANIE"

sporto salę, valgyklą, dešimt gerai įrengtų kabinetų: kompiuterių, fizikos, chemijos, muzikos, technologijų ir kitus. Manau, kad mokiniai tai supranta, džiaugiasi ir likusius kelis mėnesius pakentės.

Voldemaras, 12kl.: Mūsų mokyklos mokinių skaičius nuolat auga, tad vis sunkiau visiems per šventes tilpti improvizuotoje salėje – antrojo aukšto fojė. Mažesnieji dažnai skundžiasi, kad nieko nemato, o ir mes, vyresnių klasių mokiniai, kartais mažai ką tegirdime. Per karščius susirinkus didelei žmonių grupei ima net stigti oro.

- Ar galite palyginti savo jaunystės mokyklą su dabartine?

F.Ž.: Buvome kitokie nei dabartiniai mokiniai. Šiuolaikinis jaunimas labai išpruseęs, moka naudotis įvairiomis technologijomis. Mes tokių galimybių neturėjome.

Dabar, demokratinėje valstybėje, kiekvienas gali sakyti savo nuomonę, niekas neuždraus. Ir mokiniai gali pasakyti "nenoriu, nedarysiu". Mes atsisakyti negalėdavome. Ką mokytojas pasakys - buvo šventa.

- O kokie yra šios mokyklos mokiniai?

F.Ž.: Jie drausmingi, kultūringi ir inteligentiški. Taip galiu tvirtinti, nes per dešimt metų nė vienas mūsų mokinys nepateko į policijos akiratį.

Mūsų mokiniai moka po keletą kalbų, laikosi lenkiškų tradicijų, daug sportuoja, noriai šoka ir dainuoja tautiniuose kolektyvuose. Kaip jau minėjau, aukšti jų mokymosi rezultatai, pvz., šiemet 68 proc. baigusiųjų įstojo į aukštąsias mokyklas.

D.B.: Žinodama apie kai kurių vaikų šeimas ir gyvenimo sąlygas aš lenkiu galvą prieš jų atkaklumą ir norą siekti žinių, jų kuklumą ir mandagumą. Labai myliu savo mokinius ir ypač tuos, kurie reikalauja didesnio dėmesio.

Sandra, 11kl.: Mūsų klasė labai draugiška ir supratinga. Kai reikia, visada kartu randame išeitį iš bet kurios situacijos, kilus konfliktams ieškome kompromisų. Su bendraklasiais susitinkame ne tik mokykloje, bet ir laisvalaikiu.

- Kokią įsivaizduojate mokyklos ateitį?

F.Ž.: Ateityje šią mokyklą įsivaizduoju kaip lenkų gimnaziją su moderniais ir erdviais kabinetais, gerai įrengta sporto sale, žodžiu, kad ir mokiniai, ir mokytojai turėtų geras darbo sąlygas. Mokykloje dirba puiki komanda – aukštos kvalifikacijos mokytojai, kurie nebijo taikyti mokymo naujovių. Iš dabartinių 36 pedagogų vienas ekspertas, devyni metodininkai, aštuoniolika vyresniųjų mokytojų. Net 20 pedagogų yra mūsų mokyklos absolventai. Nenuostabu, kad ir mokiniai pasiekė gražių rezultatų – dalyvauja ir laimi respublikinėse olimpiadose, gerai išlaiko egzaminus. Baigę vidurinę studijuoja aukštuosius mokslus ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Manau, kad tapti gimnazija turime realių galimybių, nes mokykla pasiekė aukštą mokymo lygį.

D.B.: Savo įsivaizduojamą idealią ateities mokyklą jau daug kartų mačiau užsienyje: vaikai ir jų tėvai sotūs, mokytojai negalvoja, kada gaus algą ir ko atsisakys, kad užtektų iki kito atlyginimo. Mokykloje turi būti idealios sąlygos ir darbui, ir poilsiui: šilta, šviesu, visur šiuolaikinė įranga, kompiuteriai, internetas, kopijavimo aparatai.

Mokytojai nenori didesnio nei 18 pamokų per savaitę krūvio, atlyginimai pakankami normaliam gyvenimui ir kvalifikacijos kėlimui. Mokykloje griežti drausmės ir lankomumo reikalavimai. Pašalinimas iš mokyklos – normalus reiškinys, verčiantis tėvus rimtai rūpintis savo vaikais. Mačiau, kaip veikia "geltonųjų autobusų" sistema. Pas mus ją galima pavadinti Vakarų šalių parodija – sausakimša "seniena", jokios garantijos, kad atvažiuos laiku,o per lietų ar kai slidus kelias – geriau nerizikuoti...

Ana, 11kl.: Mane džiugina, kad mokyklos direktorius sugebėjo išplėsti mokyklą, kad gavome H.Senkevičiaus vardą ir pradėjome statyti priestatą. Mums, tautinių mažumų atstovams, labai svarbus dėmesys. Norėčiau, kad mūsų mokykla būtų išskirtinė: H.Senkevičiaus gimnazija su savo vėliava, uniformomis.

Aušros ir Alfredo Girdziušų nuotraukos

H.Senkevičiaus vidurinės mokyklos direktorius Francišekas Žeromskis priima Varšuvos draugijos "Wspólnota Polska" atstovės Gabrielos Cwojdzinskos sveikinimus

Šiaudinių pastogių poezija po pusmėnulio ir žvaigždės ženklu

Lietuvos azerbaidžaniečių draugija stengiasi gražiai paminėti iškilių lietuvių ir azerbaidžaniečių literatūros, kultūros, istorijos, švietimo bei kitų visuomenės ir mokslo veikėjų gyvenimo ir kūrybos sukaktis, veikėjų, kurie kaip nematomi tiltai pasitarnavo įvairiapusių lietuvių ir azerbaidžaniečių ryšių, Lietuvos ir Azerbaidžano tarpvalstybinių santykių užmezgimui ir stiprinimui. Šiame kontekste viena iš ryškiausių ir didingiausių figūrų lietuvių literatūroje ir kultūroje yra rašytojas – klasikas Vincas Krėvė Mickevičius (1882-1954).

Pirmasis reikšmingas kūrybine prasme Vinco Krėvės gyvenimo ir veiklos periodas Baku mieste (1909-1920) taip glaudžiai yra susiję su Azerbaidžano kultūriniu, pedagoginiu, moksliniu bei visuomeniniu-politiniu gyvenimu, kad azerbaidžaniečiai, jų kūrybinė inteligentija ir akademinis jaunimas Vincą Krėvę vertina ir gerbia kaip lietuviai Adomą Mickevičių.

Lapkričio 29 d. Lietuvos azerbaidžaniečių draugija ir Tautinių bendrijų namai surengė V.Krėvės 120-ųjų gimimo metinių minėjimą.

Renginio organizatoriai, suprasdami, kad per vieną vakarą neįmanoma aprėpti visų svarbiausių krypčių, susijusių su V.Krėvės asmenybe ir kūryba, akcentavo tik keletą temų iš rašytojo gyvenimo ir veiklos Azerbaidžane.

Pirma - V.Krėvės vaidmuo kitų tautų literatūroje ir kultūroje, mokslo ir švietimo srityje, jų visuomeninio ir politinio vystymosi raidoje. Juk V.Krėvė Azerbaidžane ilgą laiką gyveno ir kūrė daugiatautės kultūros aplinkoje ir pažymėtina, kad rašytojas buvo ne tik šios daugiatautės kultūros vartotojas, bet ir jos kūrėjas, ko pasekoje jis mums paliko talentingiausius savo kūrinius, parašytus pagal azerbaidžaniečių, indų, iranėnų, žydų tautosakos ir mitologijos siužetus, Šventojo rašto motyvais. Šie jo kūriniai renginio metu buvo eksponuojami Tautinių bendrijų namų svetainėje surengtoje knygų parodoje "V.Krėvė ir Azerbaidžanas". Be šių kūrinių, parodoje buvo galima susipažinti su knygomis, kuriose azerbaidžaniečių, lietuvių ir rusų kalbomis atspausdinti azerbaidžaniečių ir lietuvių mokslininkų darbai V.Krėvės ryšių su Azerbaidžanu tematika, azerbaidžaniečių rašytojų, V.Krėvės kolegų Baku realinėje gimnazijoje ir mokinių atsiminimai, V.Krėvės kūrinių vertimai. Šalia minėtų leidinių buvo eksponuojami ir reti antikvariniai leidiniai, išleisti V.Krėvei gyvam esant, kuriuose buvo atspausdinti beveik visi chrestomatiniai rašytojo kūriniai ("Šarūnas", 1911 m.; "Dainavos šalies senų žmonių padavimai", 1912 m.; "Pratjekabuda", 1913 m.; "Indoeuropiečių tėvynė", dramos "Skirgaila" pirmasis variantas, "Rytų pasakos" ir kiti). Tarp V.Krėvės kolegų, draugų ir mokinių Baku mieste buvo ne tik azerbaidžaniečiai, bet ir rusai, žydai, gruzinai, armėnai, ukrainiečiai bei kiti.

Su jų atsiminimais apie rašytoją taip pat buvo galima susipažinti surengtoje knygų parodoje.

Antra svarbi nuostata, kuri buvo išryškinta minėjime – Vinco Krėvės diplomatinė veikla Azerbaidžane 1919-1920 metais. Ši jo veikla ir Lietuvai, ir Azerbaidžanui buvo labai reikšminga, nes tuo metu savo nepriklausomybę paskelbusios valstybės Lietuva ir Azerbaidžanas dar pasaulyje *de facto* galutinai nebuvo pripažintos ir Lietuvos konsulato įsteigimas Baku 1919 m. bei V.Krėvės kaip konsulo veikla be jokios abejonės prisidėjo prie Lietuvos ir Azerbaidžano nepriklausomybės įtvirtinimo.

Trečias faktorius, kuris buvo akcentuojamas minėjime – visuomeninė-politinė Vinco Krėvės veikla Azerbaidžane. V.Krėvė buvo Baku lietuvių draugijos įkūrėjas ir 1916-1920 m. jos pirmininkas, o 1917-1920 m. Azerbaidžane veikusios "Lietuvių organizacijų tarybos" vadovas. Pabrėžtina, kad V.Krėvės vadovaujama Baku lietuvių draugija aktyviai dalyvavo Azerbaidžano tautinio atgimimo judėjime 1916-1920 m., rėmė Azerbaidžano nepriklausomybę ir pasisakė už jo teritorinį vientisumą. Ir šia prasme, V.Krėvė azerbaidžaniečiams yra artimas ir brangus žmogus.

Buvo išsakyta mintis, kad 1988 m., kai Lietuvoje prasidėjo tautinis atgimimas, šalyje įsikūrusiai azerbaidžaniečių draugijai Vinco Krėvės visuomeninė, politinė, švietėjiška ir kultūrinė veikla Baku buvo pavyzdžiu. Ir šiandien Lietuvos azerbaidžaniečių draugija stengiasi pratęsti Lietuvos ir Azerbaidžano tarpvalstybinių santykių pradininkų, liaudies diplomatijos kūrėjų ir kitų pirmtakų šioje srityje darbus naujomis istorinėmis sąlygomis. Šioje azerbaidžanie-

Minėjime koncertuoja liaudies muzikantai iš Marcinkonių kaimo Stanislavas ir Juzefa Česnulevičiai

čių draugijos veikloje V.Krėvės patirtis ir darbai buvo nurodyti kaip išeities taškas, turtinga sankloda,į kurią atsiremdama, draugija ketina tęsti prieš 15 metų pradėtus reikšmingus darbus.

Kalbėta apie V.Krėvės kūrybą Rytų literatūros ir filosofijos kontekste. Renginyje kalbėjo Lietuvos azerbaidžaniečių draugijos pirmininkas Mahiras Gamzajevas, Varėnos rajono savivaldybės kultūros, sporto ir švietimo skyriaus vedėjo pavaduotoja Regina Svirskienė, Vilniaus universiteto lietuvių literatūros katedros docentas Regimantas Tamošaitis, Vilniaus universiteto rusų filologijos katedros docentas Pavel Lavrinec, Lietuvos žydų bendruomenės pirmininkas Simonas Alperavičius, V.Krėvės memorialinio muziejaus Vilniuje direktorius Vladas Turčinavičius. Lietuvos Respublikos Seimo žmogaus teisių komiteto pirmininkas Gediminas Dalinkevičius, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie LR Vyriausybės generalinio direktoriaus pavaduotojas Stanislav Vidtmann ir kiti. Be to renginyje skambėjo ir meno kūrėjų balsai. Aktorius Tomas Vaisieta skaitė V.Krėvės "Dainą apie Arą", kurią rašytojas sukūrė azerbaidžaniečių tautosakos motyvais, žinomas poetas ir vertėjas Alfonsas Bukontas skaitė V.Krėvės bičiulio ir kolegos Baku realinėje gimnazijoje, azerbaidžaniečių literatūros klasiko Abdula Šaigo (1881–1959) eiles. Skambėjo ir gyvas rašytojo balsas, kai V.Krėvė 1952 m. rugsėjo 19 d. per savo 70-ies metų jubiliejinį vakarą JAV "Amerikos balso" radijo bangomis kreipėsi į lietuvių tautą. Po šių jaudinančių rašytojo žodžių Merkinės V.Krėvės vidurinės mokyklos moksleivis Jonas Baranauskas skaitė Jurgio Kunčino eilėraštį "V. Krėvė grįžo".

Vakarą įvairiais šokiais ir etnografinėmis dainomis praturtino liaudies muzikantai iš Marcinkonių kaimo Stanislavas ir Juzefa Česnulevičiai. Be jų, iš V.Krėvės kraštiečių į renginį buvo atvykę Merkinės seniūnas Gintautas Terėba, V.Krėvės vidurinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja Zinė Laurinavičienė, Subartonių V.Krėvės memorialinio muziejaus direktorė Evelina Buržinskienė ir kiti. Renginyje gausiai dalyvavo ne tik Lietuvos azerbaidžaniečių, bet ir kitų šalies tautinių bendrijų atstovai, rašytojai, azerbaidžaniečių literatūros vertėjai (Alfonsas Bukontas ir Linas Broga), žinomas fotomenininkas Algimantas Žižūnas, žiniasklaidos darbuotojai ir kiti svečiai. Tautinių bendrijų namų svetainė negalėjo sutalpinti visų norinčių dalyvauti renginyje. Vakarą puošė dailininko Justino Vienožinskio nutapytas Vinco Krėvės portreto originalas, Lietuvos ir Azerbaidžano valstybinė atributika. Po oficialios renginio dalies svečiai ir dalyviai buvo vaišinami dzūkiškomis gėrybėmis ir azerbaidžaniečių nacionaline duona – lavašu. Ir šiame minėjimo elemente buvo galima matyti ir jausti tam tikros sąsajos simboliką.

Vakarą Tautinių bendrijų namuose visiems ilgam primins Vinco Krėvės asmenybės taurumas ir šviesa, jo didinga, įkvėpta Dainavos šalies ir rytietiškų ištakų

kūryba, kuri tarsi stebuklinga dzūkiškų šiaudinių pastogių poezija skambėjo po pusmėnulio ir žvaigždės ženklu.

Mahiras GAMZAJEVAS
Lietuvos azerbaidžaniečių
draugijos pirmininkas

Maskvos lietuviškai mokyklai – Jurgio Baltrušaičio vardas

Lapkričio 30 d. Maskvos lietuviška mokykla "Šaltinėlis" minėjo veiklos dešimtmetį. Šventiniuose renginiuose dalyvavo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius Antanas Petrauskas, Ministro Pirmininko patarėjas Arvydas Juozaitis, Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovas Lietuvoje Gabrielius Žemkalnis.

Mūsų šalies atstovai susitiko su Maskvos valdžios pareigūnais, aptarė "Šaltinėlio" perspektyvas. Mokykla jau nebeišsitenka dabartinėse patalpose. Ateityje toje pačioje vietoje bus statoma nauja mokykla, kuriai, Lietuvos pasiūlymu, bus suteiktas Jurgio Baltrušaičio vardas. Kaip pažadėjo Maskvos meras Jurijus Lužkovas, atitinkami dokumentai dėl Baltrušaičio vardo suteikimo lietuviškai mokyklai bus pasirašyti 2003 m. vasarį.

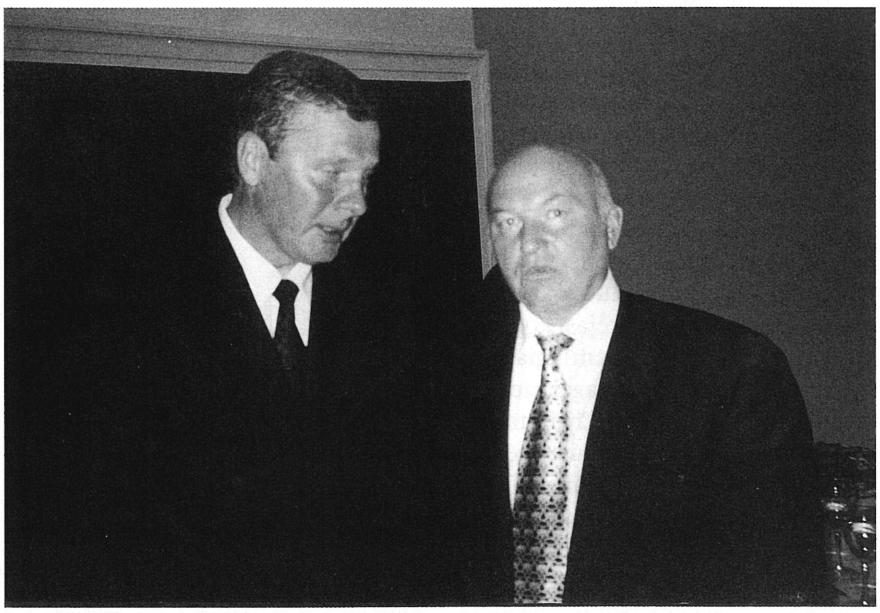

Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius Antanas Petrauskas (kairėje) ir Maskvos meras Jurijus Lužkovas.

Festivalis Trakuose

Lapkričio 9 d. Trakuose įvyko Tautinių mažumų ir išeivijos departamento (TMID) prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės remtas Lietuvos tautinių bendrijų meno festivalis „Čia mūsų namai“. Renginį organizavo Trakų rajono savivaldybės kultūros ir turizmo skyrius, Trakų kultūros rūmai ir Trakų viešoji biblioteka.

Festivalis prasidėjo bendrijų pristatymo ekspozicijomis, Anos Valter vokiškų lėlių paroda. Renginio kulminacija tapo bendrijų meno kolektyvų koncertas, kuriame dalyvavo apie 15 baltarusių, graikų, karaimų, lenkų, rusų, romų (čigonų), totorių, ukrainiečių, uzbekų, vokiečių dainų ir šokių ansamblių iš Vilniaus, Trakų miesto ir rajono, Kauno, Lentvario, Visagino.

Tai pirmasis tokio pobūdžio renginys Lietuvoje, vienoje scenoje sukvietęs įvairių tautinių mažumų atstovus, jo idėja buvo brandinama kelerius metus.

„Salė buvo tokia pat daugiatautė, kaip ir kolektyvai scenoje. Kiekvieną pasirodymą lydėjo šilta žiūrovų reakcija, veikiausiai jie užsikrėtė dalyvių entuziazmu. Trakai – puiki vieta tokiam festivaliui, pavyzdžiui, Vilniuje jis ko gero būtų paskendęs profesionalių renginių fone“, - teigė viena iš organizatorių, Trakų rajono savivaldybės kultūros ir turizmo skyriaus vedėja Jadvyga Lisevičiūtė.

Festivalyje lankėsi Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma, Seimo, Kultūros ministerijos, TMID, Trakų savivaldybės atstovai. Kitą tautinių bendrijų festivalį Trakuose planuojama surengti ateinančią vasarą.

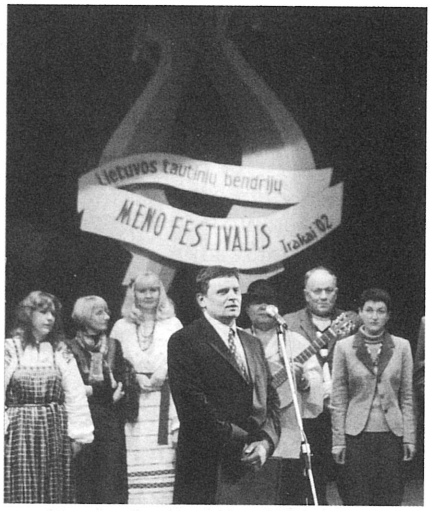

Festivalio dalyvius sveikina Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinio direktoriaus pavaduotojas Stanislav Vidtmann

Stovintis ant tilto

Literatūra yra prie pat tautos širdies. Kurti literatūrą gyvenant toli nuo savo šalies, savo kalbos aplinkos ypač sunku. Vahagnas Grigorianas, vienas žymiausių dabarties armėnų prozininkų, gyvena Lietuvoje, turi Lietuvos pilietybę.

Jis – žinomo Armėnijoje rašytojo sūnus, jaunesnysis brolis taip pat rašytojas, sukūręs kelis puikius istorinius romanus. Kurį laiką V. Grigorianas buvo Armėnijos rašytojų sąjungos sekretoriumi. Jo apsakymai, apysakos ir romanai išversti į daugelį kalbų (tarp kitų – neseniai jo knyga išleista estiškai), buvo užplanuota romano “Apyaušris” vertimą išleisti ir Lietuvoje, bet po 1990 m. “Vagos” leidykla šio plano atsisakė, nes “niekam nebeįdomi tarybinių tautų literatūra, neapsimoka”...

Nors tas jo romanas tikrai nėra koks “sovietinio socrealizmo” pavyzdys, o stipri gera literatūra, jis neįsižeidė, supranta – leidyba yra verslas.

Armėnijos nepriklausomybės atkūrimas įkvėpė daugelį, rašytojas neliko nuošalyje, aktyviai įsitraukė į visuomeninę veiklą vardan naujo gyvenimo, tačiau greitai suprato, kad jam sunku pritapti prie miklių, rinkos sąlygas greit perpratusių, karjeros ir asmeninės naudos reikalus puikiai mokančių tvarkyti net ir sunkiausiomis ekonominėmis sąlygomis veikėjų. Dar prisidėjo skaudus asmeninis sukrėtimas – mylimo brolio sunki liga ir mirtis labai prislėgė, rašytojas nepajėgė kurti, nutilo gana ilgam. Kai nebeliko tiesioginio lėktuvo reiso Vilnius – Jerevanas, jis tapo nuolatiniu Lietuvos gyventoju.

Tačiau nuo Armėnijos jis nutolo tik fiziškai. Rašytojui kūryba – tikrasis gyvenimo būdas. Ir kaip tik Lietuvoje po ilgoko kūrybinio sąstingio jis vėl pradėjo rašyti. Apysakos “Aš – jūsų Angelas Sargas” ir “Paukščio siela”, išleistos Jerevane, susilaukė nemažo pasisekimo. Naujausia jo knyga šiemet Armėnijoje apdovanota prestižine premija, skiriama už geriausią prozos kūrinį. Baigiamas parengti spaudai naujas romanas.

Su žmonos Noros pagalba jis išvertė į armėnų kalbą J. Baltušio “Sakmę apie Juzą” ir J. Avyžiaus “Sodybų tuštėjimo metą”. Kaip lietuvių literatūros vertėjas jis buvo vienas iš dvasinių tiltų tarp mūsų tautų statytojų. Sakyčiau, esame jam skolingi bent vieną vertimą. Tikiuosi, šią skolą pavyks nors iš dalies atlyginti – šiuo metu jo apysaka “Paukščio siela” baigiama versti, rankraštis dar guli ant mano stalo, bet kitąmet apysaka turėtų atsirasti bent jau “Metų” žurnalo puslapiuose.

O kodėl pavadinau jį stovinčiu ant tilto? Ne tik todėl, kad išvertė du lietuvių rašytojų romanus. Vahagnas Grigorianas yra ir Lietuvos armėnų bendrijos aktyvus narys, neseniai sutiko būti bendrijos atsakinguoju sekretoriumi. Ši bendrija – dar viena jungtis, taip pat savotiškas tiltas tarp mūsų tautų. Štai tokį tiltą stato ir palaiko Vahagnas Grigorianas kartu su Lietuvos armėnų bendrija.

Marytė KONTRIMAITĖ
Rašytoja, vertėja

Vahagnas Grigorianas prie armėnų Chačkaro Kryžių kalne. 2002 m.

Naujųjų metų išvakarėse Biuletenio leidėjai paprašė tautinių mažumų visuomeninių organizacijų vadovų atsakyti į klausimą "Kokie Jūsų bendruomenei buvo 2002-ieji metai?". Žemiau spausdiname gautus atsakymus.

Leonidas Muraška

2002-ieji ne tik Lietuvos, bet ir viso pasaulio baltarusiams tapo J.Kupalos ir J.Kolaso metais. Paminėti šių baltarusių korifėjų jubiliejai - 120-osios gimimo metinės: J.Kupala gimė 1882 m. liepos 7 d., o J.Kolasas – 1882 m. lapkričio 3 d.).

Jau pavasarį Vilniuje, P.Skorinos vidurinėje mokykloje, vyko jubiliatų garbei skirti skaitymai, organizuotos viktorinos, konkursai, o jų nugalėtojai buvo apdovanoti dovanomis.

Baltarusijos Respublikos ambasada surengė šiems poetams, kurių gyvenimas ir kūryba buvo susiję su taip pat ir su Vilniumi, skirtų paveikslų parodas. Parodas buvo galima apžiūrėti A.Mickevičiaus bibliotekoje ir Seimo parodų salėje.

Parėmus Tautinių mažumų ir išeivijos departamentui, spalio 6 d. Lietuvos gudų visuomeninių organizacijų susivienijimas surengė tradicinę (jau septintąją) baltarusių dainų šventę. Šiemet ji buvo skirta J.Kupalos ir J.Kolaso jubiliejams. Dainų šventėje pasirodė šeši Lietuvos gudų meno saviveiklos kolektyvai ir puikus vaikų šokių kolektyvas "Mišutka" iš Smurgainių (Baltarusija).

Norėtųsi pažymėti ypatingą Vilniaus baltarusių gyvenimo įvykį. Susivienijimo prašymu Vilniuje esančio A.Puškino literatūrinio muziejaus direkcija perdavė Lietuvos gudų visuomeninių organizacijų susivienijimui apie 400 eksponatų (dokumentų, nuotraukų, knygų, laiškų ir kt.), susijusių su J.Kupalos ir J.Kolaso gyvenimu ir veikla Vilniuje. Pirmąją naujų mokslo metų dieną Vilniaus P.Skorinos vidurinėje mokykloje atidarytas Baltarusių literatūros ir meno muziejus.

Šiemet per Klaipėdos 750 metų jubiliejui skirtą šventę sėkmingai pasirodė neseniai susibūrusios Klaipėdos baltarusių visuomeninės organizacijos muzikinis kolektyvas "Krynica" ("Šaltinis"). Visagino kolektyvas "Svitanak" ("Aušra") puikiai pasirodė pasauliniame folkloro festivalyje Kemyje (Suomija). Mūsų nuostabusis jaunimo kolektyvas "Spadčyna" ("Palikimas") iš Druskininkų jau antrą kartą pelno diplomą tarptautiniame festivalyje "Slavų turgus" Vitebske (Baltarusija).

Baltarusių visuomeninių organizacijų atstovai aktyviai dalyvauja svarstant Lietuvos Respublikos įstatymo projektą dėl tautinių mažumų, sekmadieninių mokyklų darbą ir kt.

Lietuvos gudų visuomeninių organizacijų susivienijimo vardu širdingai sveikinu Tautinių mažumų ir išeivijos departamento vadovus bei darbuotojus su Naujaisiais metais. Labai dėkojame už departamento darbuotojų mums rodomą kantrybę ir dėmesį, kai jie išklauso visų mūsų (o juk organizacijų yra per kelis šimtus!) bėdas ir stengiasi mums padėti. Linkime visiems stiprios sveikatos, sėkmės darbuose bei laimės ir džiaugsmo asmeniniame gyvenime.

Leonidas MURAŠKA
Lietuvos gudų visuomeninių organizacijų susivienijimo prezidentas

P.Skorinos vidurinės mokyklos meno saviveiklos kolektyvas. Vadovė V.Kovalčiuk

* * *

Mahiras Gamzajevas

2002 metais draugija organizavo aštuonis masinius renginius įvairiomis temomis ir kryptimis. Šiuose renginiuose daugiausia vyravo klausimai, susiję su Lietuvos azerbaidžaniečių tautinio identiteto, istorinės atminties išsaugojimu, dvasinių vertybių puoselėjimu, kultūros sklaida. Taip pat buvo organizuoti renginiai, skatinantys nepriklausomų lietuvių ir azerbaidžaniečių tautų literatūrinių, kultūrinių, visuomeninių bei ekonominių ryšių plėtrą, praturtinantys gražias šių dviejų tautų bendravimo tradicijas, remiantys Lietuvos ir Azerbaidžano tarpvalstybinių santykių vystymosi raidą. Šiuose renginiuose dalyvavo ne tik Lietuvos azerbaidžaniečiai, bet ir kitų šalies tautinių mažumų atstovai, nevyriausybinių organizacijų nariai azerbaidžaniečių kultūros bičiuliai Lietuvoje, rašytojai, dailininkai, mokslo ir meno veikėjai, dvasininkai, kai kurių užsienio šalių atstovybių diplomatai, kitų Baltijos šalių azerbaidžaniečių bendrijų atstovai, valstybės ir Vyriausybės pareigūnai, atvykę iš Azerbaidžano, LR Seimo nariai, LR Vyriausybės atstovai, Vilniaus miesto savivaldybės vadovai, žiniasklaidos darbuotojai, kitų organizacijų atstovai bei svečiai. Visuose renginiuose dalyvavo daugiau kaip 500 žmonių. Tikimės, kad šių renginių ir žiniasklaidos informacijos apie juos dėka plačioji Lietuvos visuomenė turėjo galimybę susipažinti su iki šiol jiems mažai žinomomis azerbaidžaniečių draugijos veiklos kryptimis. Manome, kad šie renginiai sustiprino mūsų tautiečių ryšius su istorine Tėvyne, jų saitus su azerbaidžaniečių dvasinėmis vertybėmis, istorinėmis šaknimis, kas yra labai svarbu. Be to kai kurie renginiai parodė aukštą Lietuvos azerbaidžaniečių toleranciją kitoms šalyje gyvenančioms tautoms, jų tradicijoms, papročiams, daugiasluoksnei kultūrinei sanklodai. Pats asmeniškai įsitikinau, kad mūsų bendrijos galimybės ir dvasinis potencialas leidžia šalies mastu įveikti pačius aukščiausius tikslus ir tarnauti taurioms idėjoms. Lietuvos azerbaidžaniečių draugijos nariai savo ruožtu padarė drąsius ir ryžtingus žingsnius, integruodamiesi į šalies gyvenimą, plėtodami demokratiją, tapdami pilnaverčiais atviros pilietinės visuomenės nariais.

Apibendrindamas norėčiau pabrėžti kad 2002 – ieji draugijai buvo vaisingi metai. Draugijos nariai, susivieniję apie vieną pagrindinę tautinę idėją, dirbo su dvasiniu pakilimu. Šia prasme kai kurie organizuoti renginiai ir draugijos valdybos darbas man iš dalies priminė mūsų organizacijos veiklą 1988–1992 -tautinio atgimimo metais. Kalbant vaizdingai, norėtume pabrėžti, kad besibaigiantys 2002 metai Lietuvos azerbaidžaniečių draugijai praėjo po pusmėnulio ir žvaigždės ženklu. Visiems linkėčiau, kad ir kitais metais mus lydėtų kelrodės žvaigždės šviesa,dar aiškiau nurodydama kelius ir kilnius tikslus.

2002 metais savo asmeniniame gyvenime negalėčiau išskirti ypatingų įvykių ar pasiekimų. Šiais besibaigiančiais metais mano gyvenime visa, kas asmeniška ir kas visuomeniška yra taip tampriai susilieję, kad nustatyti aiškią ribą tarp mano asmeninio gyvenimo ir draugijos veiklos beveik neįmanoma. Darbas draugijoje jau seniai tapo mano gyvenimo būdu. Jeigu Lietuvos azerbaidžaniečių draugijai 2002 m. kažkas pavyko, reiškia pavyko ir man, nes sąžiningai prisipažįstu, kad į draugijos veiklą įdedu daug savo laiko, idėjų, kūrybinių minčių ir organizacinių pastangų. Šia prasme apie pasisekimus ir nesėkmes mano asmeniniame gyvenime laisvai ir betarpiškai gali spręsti pašaliniai žmonės, dalyvavę ar susipažinę su mūsų draugijos veikla 2002 metais.

Vis tiek nepaisant nurodytų aplinkybių 2002 metais man pavyko užbaigti ilgametį darbą, susijusi su didelės apimties įvairių mokslinių – publicistinių straipsnių Azerbaidžano tematika parengimu. Džiugu, kad šiais metais visa ši medžiaga yra atspausdinta Visuotinės Lietuvos enciklopedijos II – ajame tome su atitinkamomis iliustracijomis, kurias pateikiau Mokslo ir enciklopedijos leidybos institutui. Šios enciklopedinės publikacijos – pirmas demokratiniais pagrindais pagrįstas chrestomatinis darbas 85 metų Lietuvos ir Azerbaidžano tarpvalstybinių santykių istorijoje, mūsų dviejų nepriklausomų tautų, literatūros, kultūros, publicistikos ryšių vystymosi raidos metraštyje. Tebesu Visuotinės Lietuvos enciklopedijos redakcinės komisijos narys ir konsultantas.

Prisipažįstu, kad labai pasiilgau kūrybinio darbo, ant mano rašomojo stalo seniai laukia nebaigti lietuvių literatūros vertimai į azerbaidžaniečių kalbą, mokslinis nepriklausomų Lietuvos ir Azerbaidžano tarpvalstybinių santykių, lietuvių ir tiurkų tautų literatūrinių kultūrinių, istorinių ryšių, lietuvių išeivijos veiklos Užkaukazėje 1911–1921 m.nagrinėjimas.

Laiko kaip visada trūksta, o visuomenininkams ypač. Duok Dieve, gal kitais metais...

Nuoširdžiai sveikinu Jus su artėjančiais Naujaisiais, te padeda Jums Visagalis visuose Jūsų geruose darbuose.

Mahiras GAMZAJEVAS
Lietuvos azerbaidžaniečių
draugijos pirmininkas

Lika Žalakevičienė

Štai artėja ta diena, kai 2002 m. paliks mūsų Žemę ir iškeliaus į Amžinybę.

Kokie tai buvo metai Lietuvos žmonėms, mums, rumunų kilmės Lietuvos gyventojams? Šiais metais mūsų negausi, bet gyva Rumunų kultūros bendrija "Dačija", atšventė savo 13 – ąją gimimo dieną.

Kaip paprastai rinkomės ne dažnai, bet su džiaugsmu ir geranoriškai. Rinkomės per didžiausias savo šventes: Kalėdas, Naujuosius Metus, Velykas. Atšventėm pavasario atėjimą. Šita šventė vadinasi "Marcišoras". Marcišoras yra toks pakabukas, padarytas iš baltų ir raudonų siūlų, kurį reikia prikabinti prie širdies kovo 1-ąją, nešioti visą kovo mėnesį, o paskutinę kovo dieną sugalvoti norą ir pririšti marcišorą prie medžio šakos. Tavo noras būtinai išsipildys.

Gruodžio 1-ąją šventėme Rumunijos Nacionalinę dieną.

Labai džiaugėmės, kad veikia mūsų bendrijos sekmadieninė mokykla. Be galo esame dėkingi mūsų mokytojams Adrianai Botez ir Profirui Skramtaj, kurie negaili savo laiko ir tiktai iš entuziazmo visiškai už dyką dirba su vaikais. Ponas P.Skramtaj yra taip pat mūsų vaikų ansambliuko vadovas. Vaikai visada džiugina mus savo programa, paruošta tam tikrai progai. Neseniai vaikai dalyvavo pirmajame Lietuvos tautinių bendrijų sekmadieninių mokyklų festivalyje, kur tapo diplomantais. O Dorina Bartkutė tapo piešinių konkurso laureate. Ji nupiešė Transilvanijos kunigaikštį Vlad Tepeš ir jo pilį Bran.

2002 m. dalyvavome įvairiuose įdomiuose ir naudinguose renginiuose, organizuotuose mūsų Tautinių mažumų ir išeivijos departamento. Stengėmės neužsidaryti savo vidinėje veikloje, o kaip įmanoma daugiau bendrauti su kitomis bendrijomis. Taip pat dalyvavome įvairiuose renginiuose, kuriuos organizavo Tautinių bendrijų namai. Norėtume padėkoti Tautinių bendrijų namų kolektyvui už paramą ir pagalbą, kuri yra visada mums geranoriškai suteikiama.

Žinoma svarbiausias įvykis šiais metais mums buvo Lietuvos ir Rumunijos pakvietimas įstoti į NATO. Geros kloties!

Vis daugiau rumunų verslininkų ir menininkų atvažiuoja į Lietuvą. Yra labai malonu girdėti gražius žodžius apie Rumuniją iš lietuvių, kurie ten pabuvojo. Iš tikrųjų ši šalis fantastiškai graži, nepaprastai geri ir darbštūs jos žmonės, deja turinti ne visai tinkamą įvaizdį pasaulyje. Atrodo, lyg tyčia pasaulinės mass media, ir Lietuvos taip pat, praneša vien tik neigiamą informaciją apie Rumuniją, jau nekalbant apie Moldovos Respubliką, kur komunistinis rėžimas iš tikrųjų nustūmė žmones į didžiulę neviltį bei skurdą.

Kalėdos ir Naujieji Metai – stebuklų metas. Norėtume pasveikinti ta proga visus Lietuvos gyventojus, visus mūsų tautiečius, kuriuos likimas atvedė į Lietuvą, palinkėti gerų Naujųjų Metų. Teišsipildo visos svajonės ir norai. Daug sveikatos, džiaugsmo. Kad ne tik Lietuvoje, Rumunijoje ir Moldovos Respublikoje, bet ir visoje mūsų Žemėje viešpatautų Taika, Ramybė ir Meilė.

Pabaigoje leiskite man pakalėdoti jums, kaip tai daroma visoje Rumunijoje Kalėdų bei Naujųjų Metų išvakarėse. Tai yra geriausi linkėjimai šventės proga.

Să trăiţi, să-nfloriţi
Ca merii, ca perii
În mijlocul primaverii
Tare ca ferul, iute ca oţelul
Tare ca piatra, iute ca săgeata
La Anul şi La Mulţi Ani!

Palaimintų Šventų Kalėdų ir daug laimės Naujaisiais Metais linki visiems Lietuvos gyventojams

Lietuvos rumunų kultūros bendrija «Dačija» ir jos pirmininkė Lika ŽALAKEVIČIENĖ.

* * *

Gert Bergner

Atrodo, taip neseniai visa vokiečių bendruomenė nuotaikingai, pakiliai, sutikome 2002-uosius metus mūsų mieluose Tautinių bendrijų namuose. Ir štai baigiame plėšti paskutinius šių metų kalendoriaus lapelius. Kokie mums buvo 2002-ieji?

Įsimintinas buvo bendrijos ataskaitinis-rinkiminis susirinkimas. Aš po trijų kadencijų (o tai – 6 metai) pasitraukiau iš bendrijos pirmininko pareigų. Išsirinkome naują pirmininką, juo tapo Martin Ervin Peteraitis. Mes visi jam linkime sėkmės darbe ir tikime, kad jis su nauja energija, naujais sumanymais sudomins ir patrauks visus bendruomenės narius.

2002 m. mūsų bendruomenės choras dalyvavo tradicinėje kasmetinėje Lietuvos vokiečių dainų šventėje Šakiuose. Šventę finansavo ir padėjo surengti Vokietijos ambasada Lietuvoje.

Rudenį man teko dalyvauti ambasados surengtame dviejų Vokietijų susivienijimo dienos minėjime. Įsiminė Vokietijos Federacinės Respublikos ambasadoriaus Lietuvoje dr. Alexander von Rom žodžiai: "Dvišalis Vokietijos ir Lietuvos bendradarbiavimas šiandien, prabėgus 12 metų po Vokietijos susivienijimo ir 11 metų nuo mūsų šalių diplomatinių santykių atnaujinimo, yra glaudus ir grindžiamas tarpusavio pasitikėjimu. Lietuva

pakviesta į NATO, laukia priėmimo į Europos Sąjungą. Šiuos procesus į besivienijančią Europą Vokietija nuolat atidžiai sekė ir rėmė"

Mūsų bendruomenė tradiciškai paminėjo dviejų Vokietijų susivienijimo dieną. Mūsų renginyje dalyvavo Lietuvos Respublikos Seimo narė prof. Kazimiera Prunskienė (visiems gerai žinomi p. K.Prunskienės platūs ryšiai su Vokietija), svečias iš Vokietijos dr. Hubert Merold, kitų tautinių mažumų atstovai.

Naujųjų 2003-jų metų proga mūsų bendruomenės nariams, Lietuvos tautinėms bendrijoms, visiems mūsų krašto žmonėms linkiu daug laimės, sveikatos, visų svajonių išsipildymo.

Gert BERGNER
Vilniaus vokiečių bendruomenės pirmininko pavaduotojas

Vilniaus vokiečių bendrijos renginyje. Antra iš kairės – K.Prunskienė, Lietuvos Respublikos Seimo narė. 2002 m.

* * *

Rugsėjo 7 d. Lietuvos ir viso pasaulio žydai sutiko 5763 metus. Naujųjų 2003-ųjų sutikimas – mums jau antra proga susumuoti savo veiklos rezultatus, apžvelgti, kas nuveikta, kas padaryta.

Su pasididžiavimu galime konstatuoti, kad Lietuvos žydų bendruomenė aktyviai dirba, kad visų žydų organizacijų pastangos duoda vaisių.

Simonas Alperavičius

Prieš 15 metų (1987 m.) prie Lietuvos kultūros fondo buvo įkurta iniciatyvinė grupė žydų kultūrai remti. Gruodžio 2 d. mes paminėjome šio įvykio 15-ąsias metines. Tai buvo tik žydų gyvenimo Lietuvoje, kur žydai įsikūrė daugiau kaip prieš 600 metų, atgaivinimo pradžia. Iš šios grupės išaugo Lietuvos žydų kultūros draugija, o 1991 m. atsikūrė Lietuvos žydų bendruomenė.

Trejų paskutinių metų darbo rezultatus 2002 m. balandžio mėn. apibendrino 6-oji Lietuvos žydų bendruomenės konferencija, kuri priėmė atitinkamus nutarimus veiklai plėsti ir vystyti, priėmė naujus įstatus, išrinko LŽB tarybą ir bendruomenės pirmininką.

Šalia įprasto darbo, kuris dirbamas nuolat, ypatingas dėmesys buvo skiriamas kultūros vystymui ir jaunimui. Vyko susitikimai su žymiais kultūros veikėjais, paskaitos, koncertai, plačiai buvo švenčiamos tradicinės žydų šventės. Žydų kultūros klubo pastangomis surengtos tarptautinės meno dienos, skirtos Vilniaus geto teatro 60-mečiui – savotiškam pasaulinės kultūros fenomenui. Vyko įvairių meno šakų – kino, muzikos ir literatūros renginiai, kuriuose dalyvavo Izraelio, JAV, Vokietijos, Lenkijos, Čekijos ir Lietuvos meno veikėjai.

Ypatingas dėmesys, kaip minėjau, buvo skiriamas jaunimui, vaikų klubui "Ilan", studentams. Jie reguliariai lankėsi savo klube, rengė seminarus įvairiomis temomis, domėjosi Lietuvos žydų ir Izraelio istorija, plėtojo kontaktus su tarptautinėmis jaunimo organizacijomis, padėjo bendruomenės socialinei tarnybai.

2002 m. įkurtas žydų bendruomeninis centras "Gešer" ("Tiltas"), skirtas vidurinės kartos žmonėms, ryšiams tarp jų ir jaunimo stiprinti. "Gešer" veikla buvo labai įvairi, turtinga, į ją įsijungė vis daugiau žmonių.

Negaliu nepaminėti, kad 2002 m. liepos 19 d. įvyko pirmoji brandos atestatų ceremonija Šolom Aleichemo žydų mokyklos abiturientams. Toje pačioje mokykloje pasaulinės ORT (amatų draugijos) organizacijos (veikė Baltijos šalyse ir Rusijoje nuo 1882 m.) pastangomis įgyvendintas naujas projektas – Lietuvoje analogų neturinti kompiuterinė klasė.

Lietuvos žydų bendruomenė aktyviai pasisako prieš antisemitizmo išpuolius ir mėginimus antižydiškas nuotaikas panaudoti politiniams tikslams. Buvo ruošiami straipsniai, interviu, velionio S.Vaintraubo pastango-

mis bendruomenė išleido dvi labai reikšmingas knygas "Subliūškę mitai" ir "Garažas". L.Levinsono knygą apie Holokaustą ir R.Kostanjan-Dancig knygą "Dvasinis pasipriešinimas Vilniaus gete" išleido Vilniaus Gaono valstybinis žydų muziejus.

Rugsėjo 7 d., sutinkant žydų Naujuosius metus, įvyko dokumentinio filmo apie Pirmąjį litvakų kongresą Vilniuje premjera. Jame plačiai parodytas kongresas į kurį susirinko apie 350 litvakų iš 12 pasaulio šalių. Mes tikimės, kad ir ateityje sugebėsime sukviesti į Vilnių iš Lietuvos kilusius pasaulio žydus.

Mūsų kultūros gyvenimo naujovė – jau kelintus metus Vilniuje rengiama tarptautinė vasaros jidiš mokykla-seminaras. Daug žada nuveikti ir visiškai neseniai įkurtas Vilniaus jidiš institutas.

Lietuvos žydų bendruomenė ir toliau pasiryžusi dėti visas pastangas išsaugoti savo identitetą, tęsti savo tradicijas, rūpintis savo kultūriniu paveldu, kartu su visomis tautinėmis bendruomenėmis stiprinti gerus santykius tarp gyvenančių Lietuvoje tautų.

Mes visi kartu – viena šeima.

dr. Simonas ALPERAVIČIUS
Lietuvos žydų bendruomenės
pirmininkas

Tautinių bendrijų namuose

Spalio 7 d. Tautinių bendrijų namuose atidaryta Visagino pensininkų klubo narės Marijos Ščerbakovos dailės darbų paroda. M.Ščerbakova gimė Sankt Peterburge (Rusija), dirbo dailės mokytoja Tomsko ir Visagino mokyklose ir Tomsko lėlių teatro vyriausia dailininke, šiuo metu - Ignalinos AE personalo ruošimo užtikrinimo skyriaus dailininke. Ji nuolat dalyvauja parodose Visagine ir kituose miestuose. 2001 m. dailininkei suteiktas Lietuvos liaudies dailininko vardas. Savo darbus dailininkė atlieka įvairia technika, pastaruoju metu pamėgo sausą pastelę.

Parodos atidaryme dalyvavo gausus būrys svečių iš Visagino bei įvairių Vilniaus tautinių mažumų visuomeninių organizacijų vadovai. Dailininkę sveikino Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius Antanas Petrauskas.

* * *

Spalio 24 d. Tautinių bendrijų tarybos iniciatyva Tautinių bendrijų namuose įvyko pasitarimas "Sekmadieninės mokyklos, šiandieninės realijos ir ateities vizija", kuriame buvo nagrinėtos šalies tautinių mažumų sekmadieninių mokyklų veiklos darbo organizavimo problemos, aptartos tolesnės jų veiklos finansavimo galimybės.

Išsamią informaciją apie šių mokyklų veiklą pateikė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinis direktorius A.Petrauskas. Pasitarime dalyvavo ir kalbėjo Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijos Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vedėja L.Žadeikaitė, vyriausioji specialistė O.Čepulėnienė, Vilniaus švietimo skyriaus vedėjo pavaduotojas T.Gečis, metodininkė-inspektorė A.Navickienė.

* * *

Lapkričio 13 d. tautinių bendrijų atstovai susitiko su Moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos pareigūnais. Susitikime buvo kalbama apie moterų ir vyrų lygių galimybių kontrolieriaus kompetencijos plėtrą ir tautinių mažumų dalyvavimo viešajame sektoriuje užtikrinimą.

* * *

Lapkričio 26 d. Tautinių bendrijų namuose atidaryta Vilniaus Ateities vidurinės mokyklos moksleivių (vadovė – mokytoja ekspertė Galina Kuzmina) piešinių paroda. Parodoje eksponuojami vaikų piešiniai apie rusų pasakų herojus, tautines šventes bei papročius. Parodos atidaryme koncertavo vaikų darželio-lopšelio "Sveikuolis", Ateities vidurinės mokyklos moksleiviai.

* * *

Tautinių bendrijų namai, realizuodami projektą "Tautinės mažumos pilietinėje visuomenėje", kurį remia Kanados Baltijos Socialinės Integracijos Fondas bei Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas, gruodžio 13 d. organizavo seminarą "Tautinių mažumų visuomeninės organizacijos demokratinėje visuomenėje - šiandieninės aktualijos ir raidos perspektyvos".

Seminare apie tautinių mažumų visuomeninių organizacijų veiklos perspektyvas kalbėjo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento generalinis direktorius Antanas Petrauskas. Statistikos departamento skyriaus viršininkė Rasa Balandienė supažindino su Lietuvos gyventojų surašymo duomenimis tautiniu aspektu. Apie romų integracijos į visuomenę problemas kalbėjo Tautinių mažumų ir išeivijos departamento Tautinių mažumų skyriaus vedėja Danguolė Grigolovičienė. Su parengtos šalies etnokultūros koncepcijos metmenimis supažindino vienas iš jos rengėjų, Lietuvos viešojo administravimo instituto Tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas Arūnas Bėkšta. Tautinių mažumų švietimo problemas nagrinėjo Švietimo ir mokslo ministerijos vyriausioji specialistė Ona Čepulėnienė. Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro direktorius Vaidotas Ilgius informavo apie NVO veiklos perspektyvas. Vidaus reikalų ministerijos sekretorius Anatolijus Rimkevičius supažindino seminaro dalyvius su pabėgelių problemomis Lietuvoje.

Seminaro dalyvių aktyvumas, jų pateikti klausimai prelegentams leidžia teigti, jog seminaras pavyko.

Sausio 17 d. planuojamas sekantis seminaro etapas, kuriame bus nagrinėjamos tautinių mažumų problemos vieningoje Europoje.

Pirmasis Lietuvos tautinių mažumų sekmadieninių mokyklų festivalis

Lapkričio 17 d. Tautinių bendrijų taryba ir Tautinių bendrijų namai pakvietė sekmadieninių mokyklų auklėtinius į pirmąjį Lietuvos tautinių mažumų sekmadieninių mokyklų festivalį.

Šalies tautinės bendrijos, siekdamos išsaugoti savo kalbą, literatūrą, istoriją yra įsteigusios per 40 sekmadieninių mokyklų. Pirmajame festivalyje dalyvo 18 tautinių mažumų sekmadieninių mokyklų.

Tautinių bendrijų namuose buvo atidaryta sekmadieninių mokyklų mokinių piešinių paroda.

Piešinių konkursui vaikai pristatė 250 darbų, kurie atspindi savo tautos pasakų herojus, architektūros paminklus, tradicijas, papročius, šventes, Tėvynės gamtą.

Koncerte, kuris vyko Vilniaus mokytojų namų salėje, per 300 dalyvių iš įvairių Lietuvos kampelių: Jonavos, Vilniaus, Alytaus, Visagino, Kauno, Šiaulių ir kitų miestų atliko koncertines programas. Koncerte vienas numeris turėjo būti pristatytas gimtąja kalba.

Geriausiomis koncertinėmis programomis Vilniaus sekmadieninių mokyklų tarpe pripažintos: Vilniaus totorių ir Vilniaus ukrainiečių sekmadieninių mokyklų programos.

Piešinių konkurso laureate 6-9 metų amžiaus grupėje tapo Diana Grigorjan, Vilniaus armėnų sekmadieninė mokykla; diplomantais - Beata Rajeckaitė, Karaimų sekmadieninė mokykla, Janis Žguts, Vilniaus latvių klubo sekmadieninė mokykla, Kirilas Ptycinas, Jonavos ukrainiečių sekmadieninė mokykla, Artūr Volkov, Vilniaus 3 vaikų globos namai ir Siuzana Bogdasarian, Vilniaus armėnų sekmadieninė mokykla. Laureatais 10 –12 metų amžiaus grupėje tapo: Ani Juchanian, Vilniaus armėnų sekmadieninė mokykla ir Kipras Macukatov, Graikų bendruomenės Lietuvoje "Pontos" sekmadieninė mokykla. Diplomantais - Saša Peško, Vilniaus 3 vaikų globos namai, Gari Libson, Kauno žydų sekmadieninė mokykla, Aliona Varonina, Graikų bendruomenės Lietuvoje "Pontos" sekmadieninė mokykla ir Nina Firkovič Karaimų sekmadieninė mokykla. Piešinių konkurso 13 – 16 metų amžiaus grupėje laureate tapo Dorina Bartkutė, Lietuvos rumunų kultūros bendrijos "Dačija" sekmadieninė mokykla, diplomantais - Ina Varnelytė, Vilniaus ukrainiečių sekmadieninė mokykla, Dainora Tamošaitytė, Alytaus rusų sekmadieninė mokykla, Rusalina Brižinskaitė, Romų visuomenės centras, Sarkis Nagdaljan, Visagino tautinių bendrijų centro "Gimtoji mokykla" armėnų klasė, Emilija Firkovič, Karaimų sekmadieninė mokykla ir Ruslanas Jasinskis, Vilniaus totorių sekmadieninė mokykla.

Koncerto konkurso laureatais pripažinti: Viktorija ir Biana Jucnevičiūtės, Karaimų sekmadieninė mokykla ir Artiom Bojadžan, Vilniaus armėnų sekmadieninė mokykla. Diplomantais - Ingrida Šertvytytė, Vilniaus ukrainiečių sekmadieninė mokykla, Lietuvos rumunų kultūros bendrijos "Dačija" sekmadieninė mokykla, Visagino tautinių bendrijų centro "Gimtoji mokykla" vokiečių klasė ir Vilniaus latvių klubo sekmadieninė mokykla.

Tikimės, jog šis gražus sekmadieninių mokyklų festivalis taps tradiciniu.

Pirmojo Lietuvos tautinių mažumų sekmadieninių mokyklų festivalio akimirkos

Biuletenį spaudai parengė Redakcinė komisija
Adresas: Tautinių bendrijų namai, Raugyklos g. 25, LT-2001 Vilnius.
Tel./faksas (5) 216 04 08, el. paštas tbn@takas.lt